

TISKOVÁ ZPRÁVA

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel.: 286 840 129

E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Postoje české veřejnosti k cizincům – únor 2015

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v 15-02</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>2. – 9. února 2015</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1069</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>248</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování PAPI a CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.44, OV.145</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>3. března 2015</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

V únorovém šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i. podrobněji zaměřilo na postoje české veřejnosti k cizincům a na jejich přínos pro naši zemi. Nejprve jsme se všech respondentů zeptali, zda by se cizinci dlouhodobě nebo trvale žijící v České republice měli nebo neměli přizpůsobit našim životním zvyklostem (viz graf 1).

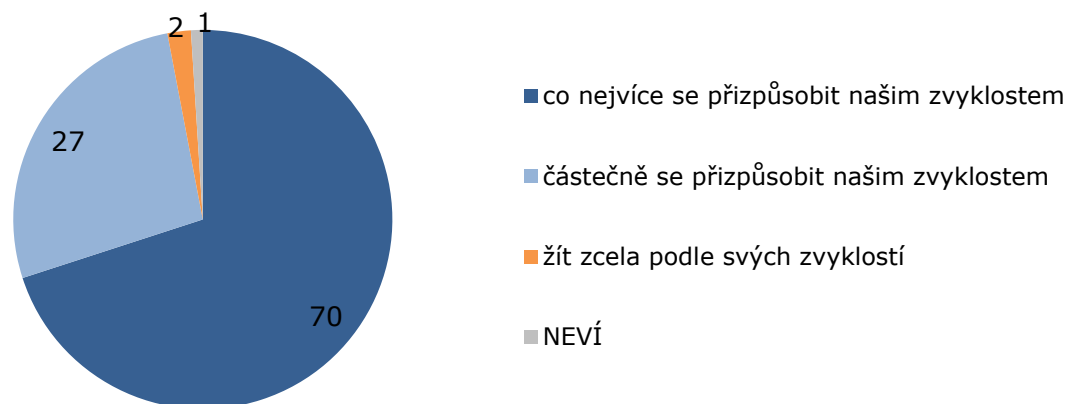
Seďm z deseti českých občanů (70 %) zastává názor, že cizinci by se měli co nejvíce přizpůsobit našim zvyklostem, o nutnosti částečného přizpůsobení je přesvědčena více než čtvrtina občanů (27 %) a pouhá 2 % obyvatel ČR míní, že cizinci by měli mít možnost žít zcela podle svých zvyklostí.

Z hlediska socioekonomických charakteristik lze říci, že respondenti starší 60 let, důchodci, lidé se špatnou životní úrovní, dotázaní řadící se na škále politické orientace jednoznačně nalevo a ti, kteří by ve volbách do Poslanecké sněmovny podpořili KSČM, častěji zastávají postoj, že by se cizinci měli co nejvíce přizpůsobit našim zvyklostem. Stejný názor také častěji deklarovali dotázaní, kteří nemají mezi cizinci, jež žijí v ČR, přátele, neumí si domluvit žádným cizím jazykem a myslí si, že by cizincům vůbec nemělo být umožněno dlouhodobě pobývat v ČR. Názor, že by se měli cizinci našim zvyklostem přizpůsobit aspoň částečně, se častěji objevil u mladých lidí do 29 let, studentů, respon-

dentů, kteří se na škále levice-pravice zařadili k pravému středu, a potenciálních voličů KDU-ČSL a Strany zelených. Pro částečné přizpůsobení se cizinců našim zvyklostem jsou ve vyšší míře také lidé, kteří mají mezi cizinci žijícími v ČR přátele.

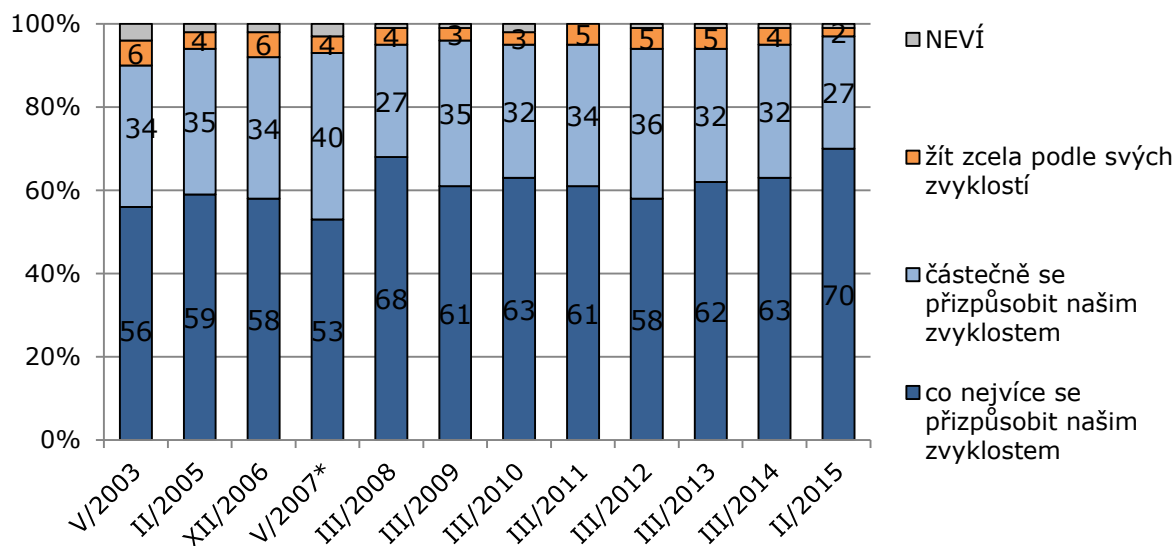
Graf 1: Přizpůsobení se cizinců našim životním zvyklostem (v %)¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 2. 2015, 1069 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V porovnání s přecházejícími výzkumy (viz graf 2) představují aktuální výsledky dosud nejvyšší tlak na co největší přizpůsobení se cizinců našim zvyklostem od roku 2003, s jedinou výjimkou roku 2008, kdy byly zjištěné výsledky srovnatelné. Názor, že cizincům by mělo být v České republice umožněno žít zcela dle jejich zvyklostí, zůstává po celou dobu sledování spíše marginální.

Graf 2: Přizpůsobení se cizinců našim životním zvyklostem – časové srovnání (v %)

Pozn.: *) V roce 2007 byla otázka položena v odlišném znění: „Cizinci by se v ČR měli: co nejvíce přizpůsobit našim životním a kulturním zvyklostem; v některých věcech se přizpůsobit našim životním a kulturním zvyklostem; mít možnost žít zcela podle svých životních a kulturních zvyklostí?“

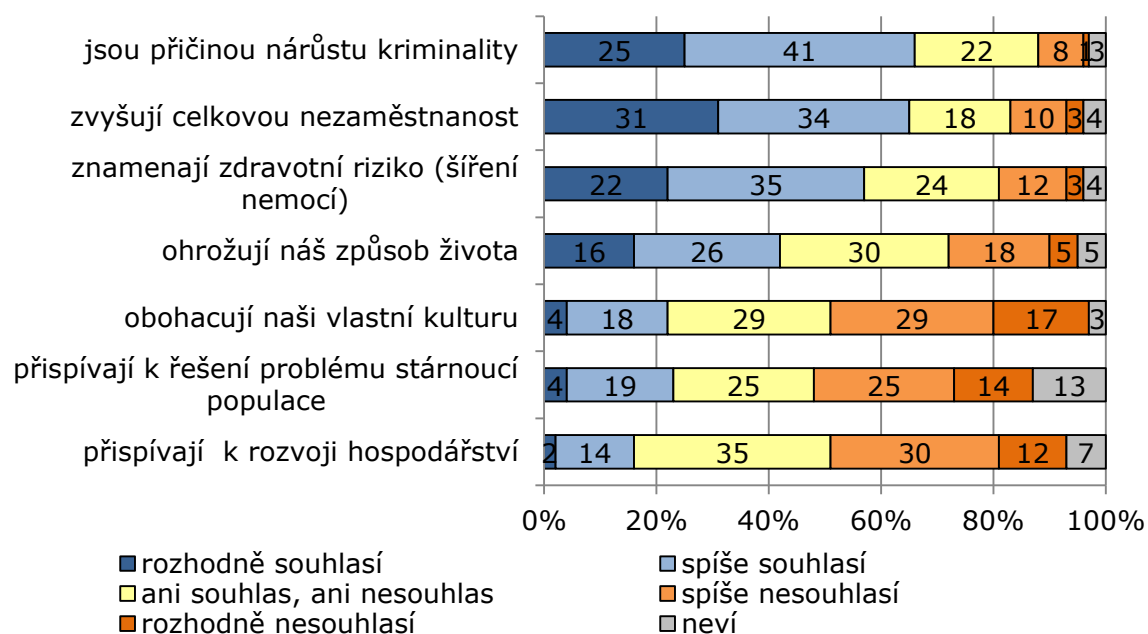
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

¹ Znění otázky: „Cizinci by se v ČR podle Vás měli: co nejvíce přizpůsobit našim životním zvyklostem; částečně se přizpůsobit našim životním zvyklostem; měli by mít možnost žít zcela podle svých životních zvyklostí?“

Další otázka byla zaměřena na vnímání cizinců žijících dlouhodobě na území České republiky. Největší zastoupení souhlasných odpovědí bylo zaznamenáno u negativních názorů – cizinci jsou příčinou nárůstu kriminality (souhlas vyjádřilo 66 % respondentů) a zvyšují celkovou nezaměstnanost (65 %). Nesouhlas s těmito výroky vyjádřila pouze přibližně desetina dotázaných (9, respektive 13 %). Nadpoloviční většina českých občanů se domnívá, že cizinci dlouhodobě žijící v ČR znamenají zdravotní riziko (57 %), nesouhlas vyjádřilo 15 % oslovených. Souhlas nad nesouhlasem převážil také v případě výroku, že cizinci ohrožují náš způsob života – dvě pětiny dotázaných (42 %) souhlasily, necelá čtvrtina nesouhlasí (23 %).

U pozitivních výroků týkajících se cizinců dlouhodobě pobývajících v ČR naopak převládají nesouhlasné odpovědi. Převážná část české veřejnosti nesouhlasí s tím, že cizinci obohacují naši vlastní kulturu (souhlas vyjádřilo 22 % dotázaných, nesouhlas 46 %, což je nevyšší podíl nesouhlasících ze všech položek), přispívají k řešení problému stárnoucí populace (souhlas 23 %, nesouhlas 39 %) a přispívají k rozvoji hospodářství (souhlas 16 %, nesouhlas 42 %).

Graf 3: Názory na cizince dlouhodobě žijící v ČR (v %) ²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 2. 2015, 1069 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V porovnání s rokem 2014 (viz tabulku 1) došlo u některých zkoumaných postojů k cizincům k výraznějším změnám. Respondenti častěji souhlasili s tím, že cizinci ohrožují náš způsob života (nárůst souhlasných odpovědí o 9 procentních bodů), současně byl ve výzkumu zaznamenán nárůst podílu nesouhlasících v případě výroku, že cizinci zvyšují celkovou nezaměstnanost (nárůst nesouhlasu o 5 procentních bodů při stejně velkém poklesu podílu souhlasících), cizinci obohacují naši vlastní kulturu (nárůst nesouhlasu o 6

² Znění otázky: „Řekněte, nakolik souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky. Cizinci pobývající dlouhodobě v České republice: a) obohacují naši vlastní kulturu, b) zvyšují celkovou nezaměstnanost, c) jsou příčinou nárůstu kriminality, d) přispívají k řešení problému stárnoucí populace, e) znamenají zdravotní riziko (šíření nemocí), f) přispívají k rozvoji hospodářství, g) ohrožují náš způsob života.“ Varianty odpovědí: rozhodně souhlasí; spíše souhlasí; ani souhlas, ani nesouhlas; spíše nesouhlasí; rozhodně nesouhlasí.

procentních bodů) a přispívají k rozvoji hospodářství (nárůst nesouhlasných odpovědí o 5 procentních bodů).

Tabulka 1: Názory na cizince dlouhodobě žijící v ČR – časové srovnání (v %)

	souhlas/ani souhlas, ani nesouhlas/nesouhlas					
	III/09	III/11	III/12	III/13	III/14	II/15
jsou příčinou nárůstu kriminality	74/17/6	70/20/7	62/24/10	67/23/6	65/25/7	66/22/9
zvyšují celkovou nezaměstnanost	72/17/8	64/22/11	64/21/11	68/19/10	70/20/8	65/18/13
znamenaí zdravotní riziko (šíření nemocí)	71/16/9	58/22/16	54/24/16	54/28/13	58/26/13	57/24/15
ohrožují náš způsob života	36/30/28	33/32/29	32/29/33	33/35/28	33/37/27	42/30/23
obohacují naši vlastní kulturu	25/30/41	26/33/37	25/31/39	25/36/36	25/32/40	22/29/46
přispívají k řešení problému stárnutí populace	25/23/34	22/29/36	25/25/35	26/30/32	23/29/37	23/25/39
přispívají k rozvoji hospodářství	24/33/33	20/36/36	21/35/34	19/37/36	19/36/37	16/35/42

Pozn.: Uveden podíl součtu odpovědí „rozhodně souhlasí“ a „spíše souhlasí,“ podíl odpovědí „ani souhlas, ani nesouhlas“ a podíl součtu odpovědí „rozhodně nesouhlasí“ a „spíše nesouhlasí.“

Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Rozdíly v názorech na cizince z hlediska sociodemografických ukazatelů se projevují zejména v souvislosti s životní úrovní, politickou orientací a částečně také s věkem. Vstřícnější postoj k cizincům mají občané s dobrou životní úrovní, sympatizanti pravice a také ti, kteří mají mezi cizinci, jež v ČR dlouhodobě žijí, přátele či známé. Shovívavější vůči cizincům jsou také lidé ve věkové skupině 15 – 29 let, ti jsou častěji přesvědčeni, že cizinci obohacují naši kulturu, přispívají k rozvoji hospodářství, nejsou příčinou nárůstu kriminality a neznamenaí ohrožení pro náš způsob života. Naopak respondenti, kteří deklarovali špatnou životní úroveň, sympatizanti levice a lidé, kteří nemají mezi cizinci dlouhodobě žijícími v ČR přátele nebo známé, jsou vůči cizincům naladěni spíše negativně.